

ТӘУЕЛДІК ЖАЛҒАУ

притяжательные окончания

ТАБЛИЦА

Тәуелдік жалғау — это окончания, которые показывают, кому принадлежит предмет

1 лицо

Менің (мой, моя, моё)

-м

-ым/ім

Біздің (наш, наша, наше)

-мыз/міз

-ымыз/іміз

2 лицо

Сенің (твой, твоя, твоё)

-ң

-ың/ің

Сендердің (ваш, ваша, ваше)

2 лицо

Сіздің (Ваш, Ваша, Ваше)

-ңыз/ііз

-ыңыз/іііз

(Уважи
тельно)

Сіздердің (Ваш, Ваша, Ваше)

3 лицо

Оның (его, её)

-сы/сі

-ы/і

Олардың (их)

ПРИМЕРЫ

слова	менің	сенің	сіздің	оның
көлік	көлігім	көлігің	көлігіңіз	көлігі
үстел	үстелім	үстелің	үстеліңіз	үстелі
бөлме	бөлме	бөлмең	бөлмеңіз	бөлмесі
мысық	мысығым	мысығың	мысығыңыз	мысығы
сағат	сағатым	сағатың	сағатыңыз	сағаты
қала	қалам	қалаң	қалаңыз	қаласы

ПРИМЕРЫ (МН.Ч)

слова	біздің	сендердің	сіздердің	олардың
көлік	көлігіміз	көлектерің	көлектеріңіз	көлегі
үстел	үстеліміз	үстелдерің	үстелдеріңіз	үстелі
бөлме	бөлмеміз	бөлмелерің	бөлмелерңіз	бөлмесі
мысық	мысығымыз	мысықтарың	мысықтарыңіз	мысығы
сағат	сағатымыз	сағаттарың	сағаттарыңыз	сағаты
қала	қаламыз	қалаларың	қалаларңыз	қаласы

ВАЖНЫЕ

МОМЕНТЫ

Обрати внимание: его/её и их имеют одинаковое притяжательное окончание. Различие видно только по местоимению:

- оның кітабы — его книга
- олардың кітабы — их книга

У некоторых слов последняя согласная меняется:

п → б

к → г

қ → ғ

- жүрек → жүрегім
- аяқ → аяғың
- жауап → жауабы

После менің, сенің, оның... всегда ставится тәуелдік жалғау

- Менің кітабым қызық — Моя книга интересная
- Сенің мысығың өте сүйкімді — Твоя кошка очень милая
- Сіздің сөмкеңіз үстелде жатыр — Ваша сумка лежит на столе
- Оның анасы мұғалім — Его/её мама учительница

ИСКЛЮЧЕНИЯ

При присоединении притяжательных окончаний в некоторых словах выпадают гласные "ы" и "і" в последнем слоге.

Например, орын – место, орн**ым** – моё место.

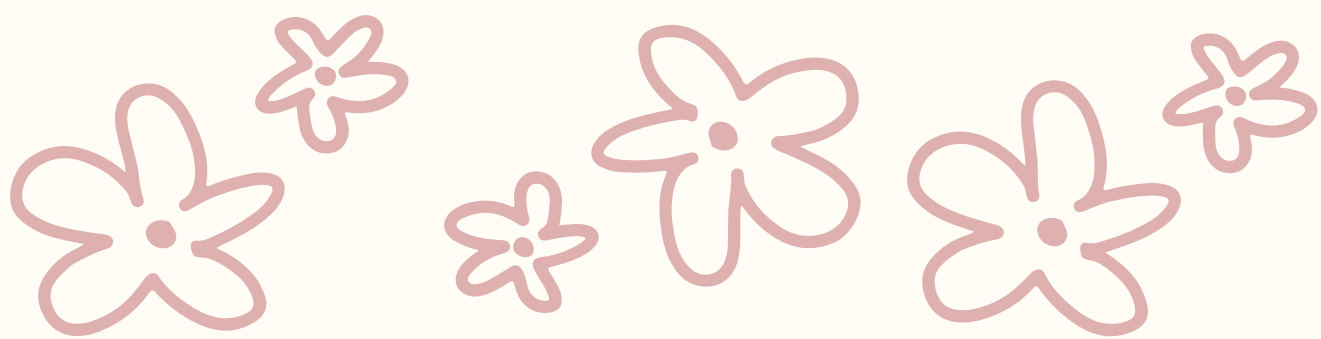
А буквы к, қ, п в конце слова в этом случае не переходят в звонкие:

көрік – красота, көрк**і** – её красота; ерік – воля,

ерк**ім** – моя воля; әріп – буква, әрп**і** – его буква

Не забывайте, что к словам, заканчивающимся на сонорную у, присоединяются притяжательные окончания с дополнительными ы или і:

- сөйлесу**іміз** – наш разговор
- оқу**ым** – мои занятия

ЗАДАНИЯ

1. Добавь нужное окончание

Пример:

Менің кітап → кітабым

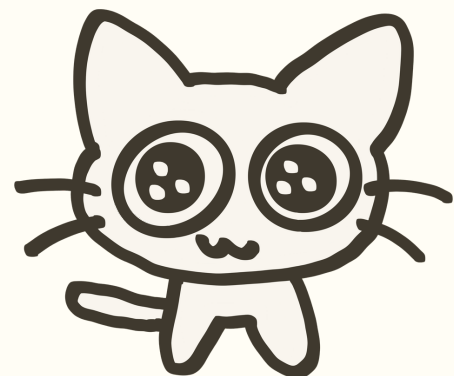
1. Менің үй → _____
2. Сенің ана → _____
3. Оның дос → _____
4. Біздің мектеп → _____
5. Сіздің телефон → _____
6. Олардың қала → _____
7. Сендердің мысық → _____
8. Менің көлік → _____
9. Оның әже → _____
10. Біздің сөмке → _____

1. Добавь нужное окончание

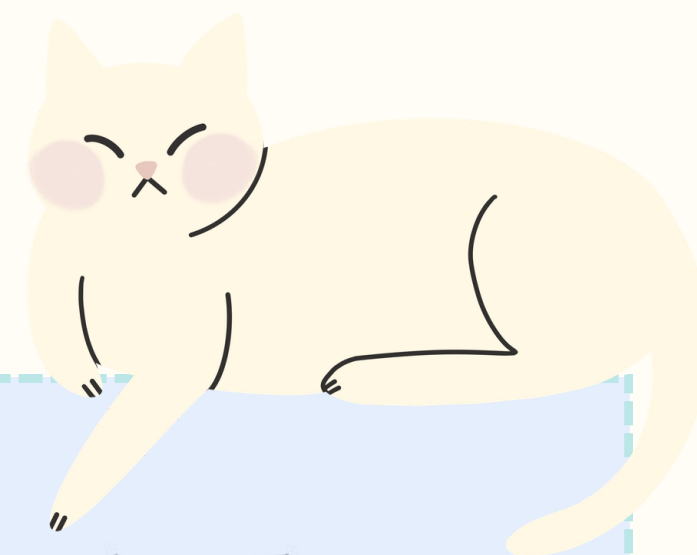
Пример: Менің университет → университетім

1. Менің мамандық → _____
2. Сенің компьютер → _____
3. Оның арман → _____
4. Біздің бағдарлама → _____
5. Сіздің құжат → _____
6. Олардың тәжірибе → _____
7. Сендердің тапсырма → _____
8. Менің жауапкершілік → _____
9. Оның жетістік → _____
10. Біздің кездесу → _____

ЗАДАНИЯ 2

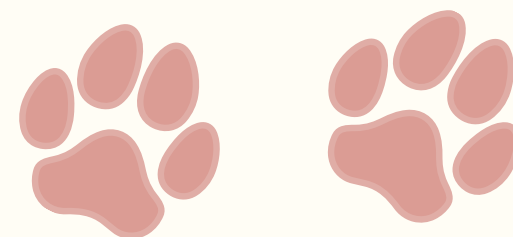

4. Переведи предложения

1. Моё мнение очень важно.
2. Твой вопрос интересный.
3. Его ответ правильный.
4. Наша цель — выучить казахский язык.
5. Ваш совет был полезным.
6. Их жизнь очень интересная.
7. Моя привычка — читать книги.
8. Его характер спокойный.
9. Наше счастье — наша семья.
10. Их пожелание мне очень понравилось.

Переведи:

1. Оның арманы – дәрігер болу.
2. Менің жауапкершілігім өте үлкен.
3. Сенің сұрағың қызық екен.
4. Біздің жетістігіміз – ортақ іс
5. Сіздің пікіріңіз мен үшін маңызды.
6. Олардың мүмкіндігі көп.
7. Менің әдетім – таңертең кітап оқу.
8. Оның мінезі өте сабырлы.
9. Сендердің көмектерің үшін рақмет.
10. Біздің мәдениетіміз өте бай.

РАҚМЕТ!

